

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

श्रीकवितार्किकसिंहस्य सर्वतन्त्रस्वतन्त्रस्य
श्रीमद्वेङ्कटनाथस्य वेदान्ताचार्यस्य कृतिषु
यादवाभ्युदये महाकाव्ये

॥ द्वितीयः सर्गः ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ द्वितीयः सर्गः ॥

श्रीमान् वेङ्कटनाथार्यः कवितार्किककेसरी ।
वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि ॥

अथागमानामनघेन भूम्ना धर्मस्य पूर्णेन धनागमेन ।
दिवौकसां दर्शयता विभूतिं देवी बभौ दौहदलक्षणेन ॥ 2.1 ॥

शृङ्गारवीराद्भुतचित्ररूपं गर्भे त्रिलोकैकनिधिं वहन्त्याः ।
परावरक्रीडितकर्बुराणि द्वेधाऽभवन् दौहदलक्षणानि ॥ 2.2 ॥

अशेषवेदैरधिगम्यभूम्ना सिद्धेन सिद्धैश्च निषेवितेन ।
अमानुषी नूनमभूदयत्नात् कृष्णेन केनापि रसायनेन ॥ 2.3 ॥

शतहृदाबन्धुरया स्वकान्त्या सञ्चारिजाम्बूनदबिम्बकल्पा ।
त्रय्यन्तसिद्धेन रसायनेन कालेन भेजे कलधौतलक्ष्मीम् ॥ 2.4 ॥

मयूरपिञ्छद्युतिभिर्मयूखैः तत्कान्तिरन्तर्वसतस्त्रिधाम्नः ।
श्यामा बहिर्मूलसिता बभासे मङ्गल्यरत्नाङ्कुरपालिकेव ॥ 2.5 ॥

काले बभासे वसुदेवपत्न्याः कर्पूरलिप्तेव कपोलशोभा ।
शशिप्रभा सप्तमगर्भकान्तिः च्युतावशिष्टेव शनैरुदीर्णा ॥ 2.6 ॥

नवेन्दुनिष्यन्दनिभश्चकाशे वर्णः प्रतीकेषु मधुद्रवाङ्ग्याः ।
अन्तः स्थितेन प्रथमेन पुंसा प्रवर्तितं सत्त्वमिवावदातम् ॥ 2.7 ॥

करम्बिता किञ्चिदिव प्रसृतैः तेजोभिरन्तर्वसतस्त्रिधाम्नः ।
मरीचिभिः स्वैरभवत् प्रजानां मङ्गल्यरत्नाङ्कुरपालिकेव ॥ 2.8 ॥

तस्याः सुधोल्लासजुषः कटाक्षाः सङ्क्षुब्धदुग्धाम्बुधिसौम्यभासः।
जगत्त्रयीसौधविलेपनार्हा वितेनिरे वर्णसुधामपूर्वाम् ॥ 2.9 ॥

रक्षाविधौ राक्षसदानवानां कारागृहे कंसनियोगभाजाम्।
सम्पश्यमाना सकृदीक्षिता वा सङ्क्षोभयामास मनांसि सैषा ॥ 2.10 ॥

भुक्ता पुरा येन वसुन्धरा सा स विश्वभोक्ता मम गर्भभूतः।
इति ध्रुवं सूचनमाचरन्ती तत्तादृशं नाटितकं ततान ॥ 2.11 ॥

समाधिसुक्षेत्रकृषीवलानां सन्तोषसस्योदयमेघकान्त्या।
चकास तस्याः स्तनचूचुकाभा गर्भत्विषा गाढमिवानुलिप्ता ॥ 2.12 ॥

कस्तूरिकाकाम्यरुचिस्तदीया रम्या बभौ चूचुकरत्नकान्तिः।
तद्गर्भसन्दर्शनलोलुपानाम् अन्तर्दृशामञ्जनकल्पनेव ॥ 2.13 ॥

परावराणां प्रभवस्य पुंसः प्रकाशकत्वं प्रतिपद्यमानाम्।
अभावयन् भावितचेतसस्तां विद्यामयीं विश्वपितामहीञ्च ॥ 2.14 ॥

लिलेख विश्वानि जगन्त्यभिज्ञा लीलाहते चित्रपटे यथार्हम्।
प्रायः प्रजानां पतयः प्रतीताः यन्मातृकाः स्वेषु विधिष्वभूवन् ॥ 2.15 ॥

निराशिषां पद्धतिमाददाना नैश्श्रेयसीं नीतिमुपघ्नयन्ती।
पुण्याशया पूर्वयुगप्ररोहम् इयेष देवी भुवने विधातुम् ॥ 2.16 ॥

अनाप्तपूर्वं किमपेक्षितं ते किं भुक्तपूर्वेष्वधुनोपदद्याम्।
वयस्ययाऽभावविदाऽनुयुक्ता न किञ्चिदित्येव जगाद नाथा ॥ 2.17 ॥

अनादरे देवि सखीजनानां कथं न दूयेत दया तवेति।
उपह्वरे सल्लपिता मनोज्ञैः आलोकनैरुत्तरमाचचक्षे ॥ 2.18 ॥

अशेत सा काममजातनिद्रा मातुं प्रवृत्तेव पदानि चक्रे।
अध्यास्त लोकानवधीरयन्ती भद्रासनं भावितपारमेष्ठ्या ॥ 2.19 ॥

परिक्रमप्रेक्षितभाषिताद्यैः अन्यादृशैराप्तविभावनीयैः।
मदोपपन्ना मदलालसा वा जितश्रमा वेति जनैः शशङ्के ॥ 2.20 ॥

शेषे शयानां गरुडेन यान्तीं पद्मे निषण्णामधिरत्नपीठम्।
हयाननैराश्रितवन्दिकृत्यां स्वामाकृतिं स्वप्नदृशा ददर्श ॥ 2.21 ॥

अन्तःस्थितं यस्य विभोरशेषं जगन्निवासं दधती तमन्तः।
तदात्मनो विश्वमपश्यदन्तः तर्कातिगं तादृशमद्भुतं नः ॥ 2.22 ॥

सुरासुराधीश्वरमौलिघातात् विशीर्णजाम्बूनदवेत्रशृङ्गम्।
आलक्ष्यसन्तोषमलक्ष्यमन्यैः अनीकनेतारमवैक्षताऽऽरात् ॥ 2.23 ॥

त्रिलोकमाङ्गल्यनिधेस्त्रिवेद्याः सञ्जीवनीं वाचमुदीरयन्ती।
नियोगयोग्यान् अनघप्रसादा नाकौकसां नामभिराजुहाव ॥ 2.24 ॥

यदृच्छया यादवधर्मपत्नी यामाह धर्मेषु परावरेषु।
अदृष्टपूर्वापरयापि वाचा प्रतिश्रुता नूनमभावि तस्याः ॥ 2.25 ॥

क्रियामुपादित्सत विश्वगुप्त्या कृतापराधेऽपि कृपामकार्षीत्।
मुनीन्द्रवृत्त्या मुखरीभवन्ती मुक्तिक्षमां वक्तुमियेष विद्याम् ॥ 2.26 ॥

सतां चतुर्वर्गफलप्रसूतौ नारायणे गर्भगते नताङ्गी।
अभङ्गुरामुन्नतिमाश्रयन्ती सर्वस्य साऽदित्सत सर्वमेका ॥ 2.27 ॥

कृशोदरी कार्श्यमतीत्य काले केनापि धाम्ना कृतवृद्धियोगा।
परामभिख्यां क्रमशः प्रपेदे ताराभिनन्द्या तनुरैन्दवीव ॥ 2.28 ॥

निगूढमन्तर्दधता निविष्टं पद्मापरिष्कारमणिं प्रभूतम्।
मध्येन तस्याः प्रचितेन काले मञ्जूषया रूप्यभुवा बभूवे ॥ 2.29 ॥

शनैश्शनैस्तामुपचीयमानां दर्शान्तदीप्तमिव चन्द्रलेखाम्।
अन्तःस्थकृष्णामवलोकयन्तः चक्रुश्चकोरायितमात्मनेत्रैः ॥ 2.30 ॥

मयि स्थिते विश्वगुरौ महीयान् मा भूत् भुवो भार इतीव मत्वा ।
सखीजनानामवलम्ब्य हस्तान् सञ्चारलीलां शनकैश्चकार ॥ 2.31 ॥

मुकुन्दगर्भा मुकुरेषु देवी नापश्यदात्मानमवाप्तभूषा ।
नाथत्विषा नन्दकदर्पणेनादिदृक्षताऽऽत्मानमदृश्यमन्यैः ॥ 2.32 ॥

स्रजः प्रभूता न शशाक वोढुं दूरे कथा रत्नविभूषणानाम् ।
भविष्यति क्षोणिभरापनोदे प्रत्यायनं प्राथमिकं तदासीत् ॥ 2.33 ॥

दिवौकसो देवकवंशलक्ष्मीं विलोक्य तां लोकनिधानगर्भाम् ।
विभूतिमग्रेसरवेदवादाः व्याचख्युरस्या विविधप्रकाराम् ॥ 2.34 ॥

पतिःससत्त्वामपि तत्प्रभावात् अदुःखशीलां समये भवित्रीम् ।
सुखैकतानामवलोक्य देवीं स्वसम्पदं सूचयतीति मेने ॥ 2.35 ॥

पितृत्वमासाद्य सुरासुराणां पितामहत्वं प्रतिपत्स्यमानः ।
अनन्तगर्भामवलोक्य देवीम् अतुष्यदन्येषु गताभिलाषः ॥ 2.36 ॥

तापोपशान्तिं जगतां दिशन्ती सन्ध्याऽपरा साधुजनप्रतीक्षया ।
तामीदृशीं विश्वपितुः प्रसूतिं संवेदयन्तीव समाजगाम ॥ 2.37 ॥

सुवर्णपीताम्बरवासिनी सा स्वधामसञ्छादितसूर्यदीप्तिः ।
उपासनीया जगतां बभासे मुरद्विषो मूर्तिरिव द्वितीया ॥ 2.38 ॥

प्रसक्तपातश्चरमाम्बुराशौ रक्तोरुबिम्बो रविरस्तशैलात् ।
दिनान्तनागेन दृढप्रणुन्नं मनश्शिलाशृङ्गमिवाबभासे ॥ 2.39 ॥

निमज्जता वारिनिधौ सवित्रा को नाम जायेत करग्रहीता ।
तदेति सम्भावनयैव नूनं दूरादुदक्षेपि कराग्रमुच्चैः ॥ 2.40 ॥

स्फुरत्प्रभाकेसरमर्कबिम्बं ममज्ज सिन्धौ मकरन्दताम्रम् ।
सन्ध्याकुमार्या गगनाम्बुराशेः क्रीडाहतं क्षिप्तमिवारविन्दम् ॥ 2.41 ॥

फणामणिप्रेक्ष्यखरांशुबिम्बः सन्ध्यासुपर्णीमवलोक्य भीतः।
तापाधिको वासरपन्नगेन्द्रः प्रायेण पातालबिलं विवेश ॥ 2.42 ॥

प्रदोषरागारुणसूर्यलक्षात् दिशागजो दृप्त इवातिघोरः।
कालोपनीतं मधुना समेतम् अभुङ्क्त मन्ये कबलं पयोधिः ॥ 2.43 ॥

तदा तमः प्रोषितचन्द्रसूर्ये दोषामुखे दूषितसर्वनेत्रम्।
वियोगिनां शोकमयस्य वह्नेः आशागतो धूम इवान्वभावि ॥ 2.44 ॥

सतारपुष्पा धृतपल्लवश्रीः प्रच्छायनीरन्ध्रतमःप्रताना।
विश्वाभिनन्द्या ववृधे तदानीं वैहायसी कापि वसन्तवन्या ॥ 2.45 ॥

अलक्ष्यत श्यामलमन्तरिक्षं ताराभिरादर्शितमौक्तिकौघम्।
निवत्स्यतो विश्वपतेरवन्यां कालेन भृत्येन कृतं वितानम् ॥ 2.46 ॥

अभृङ्गनादप्रतिपन्नमौना निमेषभाजो नियतं वनस्थाः।
दूरङ्गते स्वामिनि पुष्करिण्यः तत्प्राप्तिलाभाय तपो वितेनुः ॥ 2.47 ॥

निमीलितानां कमलोत्पलानां निष्पन्नसख्यैरिव चक्रवाकैः।
विमुक्तभोगैर्विदधे विषण्णैः विबोधवेलावधिको विलापः ॥ 2.48 ॥

तमिस्रनीलाम्बरसंवृताङ्गी श्यामा बभौ किञ्चिदतीत्य सन्ध्याम्।
प्राचीनशैले समयान्निगूढं समुद्यता चन्द्रमिवाभिसर्तुम् ॥ 2.49 ॥

निशाकरेण प्रतिपन्नसत्त्वा निक्षिप्तदेहेव पयोधितल्पे।
जगत्समीक्ष्या जहती च कार्यं प्राची दिशा पाण्डरतामयासीत् ॥ 2.50 ॥

तमःप्रसङ्गेन विमुच्यमाना गौरप्रभा गोत्रभिदाभिनन्द्या।
विधूदयारम्भविशेषदृश्या प्राची दिशाऽभासत देवकीव ॥ 2.51 ॥

अपत्यलाभं यदुवीरपत्न्याः महोदधौ मग्नसमुत्थितेन।
तद्वंशमान्येन समीक्ष्य पूर्वं प्राप्तं प्रतीतेन पुरोधसेव ॥ 2.52 ॥

क्ष्वेलोपमे सन्तमसे निरस्ते सोमं सुधास्तोममिवोद्धमन्ती ।
दुग्धोदवेलेव दुदोह लक्ष्मीम् आशा मनोज्ञाममरेन्द्रमान्या ॥ 2.53 ॥

तमस्समाक्रान्तिवशेन पूर्वं जज्ञे निमग्नैरिव भूतधात्र्याम् ।
ततस्तुषारांशुकरावगूढैः उत्तभ्यमानैरिव शैलशृङ्गैः ॥ 2.54 ॥

दिशस्तदानीमवनीधराणां सगैरिक्कैः पारदपङ्कलेपैः ।
चकाशिरे चन्द्रमसो मयूखैः पञ्चायुधस्येव शरैः प्रदीप्तैः ॥ 2.55 ॥

समुन्नमन्ती कुटिलायतात्मा शशाङ्कलेखोदयदृश्यकोटिः ।
वियोगिचेतोलवने प्रवीणा कामोद्यता काञ्चनशङ्कुलेव ॥ 2.56 ॥

तमांसि दुर्वारबलः स कालः प्रायो विलोप्तुं सहसा दिशां च ।
मनांसि कामश्च मनस्विनीनां प्रायुङ्क्त शैत्याधिकमर्धचन्द्रम् ॥ 2.57 ॥

करेण सङ्कोचितपुष्करेण मदप्रतिच्छन्दकलङ्कभूमा ।
क्षिप्त्वा तमश्शैवलमुन्ममज्ज मग्नो दिशानाग इवेन्दुरब्धेः ॥ 2.58 ॥

मदोदयाताम्रकपोलभासा शक्रस्य काष्ठा शशिना चकाशे ।
उदेयुषा व्यञ्जयितुं त्रिलोकीं नाथस्य सा नाभिरिवाम्बुजेन ॥ 2.59 ॥

समीपतः सन्तमसाम्बुराशेः बभार शङ्खाकृतिरिन्दुबिम्बः ।
पित्तोपरागादिव पीतिमानं दोषाविलप्रोषितदृष्टिदत्तात् ॥ 2.60 ॥

कृशोदरीलोचनकृष्णलक्ष्मा रात्र्याः समिद्धोदयराग इन्दुः ।
कस्तूरिकाकुङ्कुमचित्रितात्मा कर्पूरविन्यास इवान्वभावि ॥ 2.61 ॥

प्रसादमन्तःकरणस्य दाता प्रत्यक्षयन् विश्वमिदं प्रकाशैः ।
तमश्च रागं च विधूय चन्द्रः सम्मोदनं सत्त्वमिवोल्ललास ॥ 2.62 ॥

निशाकरो वारिधिनिस्वनानां निष्पादकः कुन्दरुचिश्चकाशे ।
उदेष्यतश्चक्रभृतो नियोगात् प्रादुर्भवन् प्रागिव पाञ्चजन्यः ॥ 2.63 ॥

मृगेण निष्पन्नमृगाजिनश्रीः स्वपादविक्षेपमितान्तरिक्षः।
मुरद्विषो वामनमूर्तिभाजः पर्यायतामन्वगमच्छशाङ्कः ॥ 2.64 ॥

जिगाय शङ्खाश्रितशैवलाभः चारुद्युतेश्चन्द्रमसः कलङ्कः।
उदीयमानस्य महोर्मियोगात् सामिच्युतं सागरमूलपङ्कम् ॥ 2.65 ॥

उदेत्य तुङ्गादुदयाद्रिशृङ्गात् तमोगजान् अग्रकरेण निघ्नन्।
निशाकरस्तन्मदलेपलक्ष्मा सिताभिः सिंहदशामयासीत् ॥ 2.66 ॥

निशीथलक्ष्म्या इव पुण्डरीकं निर्वेशसिन्धोरिव फेनचक्रम्।
तमन्ववैक्षन्त विलासतन्त्राः तारामणीनामिव सूतिशुक्तिम् ॥ 2.67 ॥

उदारतारागणबुद्बुदौघः चन्द्रेण सम्पन्नसुधाप्रसूतिः।
अशेषदृश्यामधिगम्य लक्ष्मीम् आलोकदुग्धोदधिराबभासे ॥ 2.68 ॥

प्रकाशयन् विश्वमिदं यथावत् चन्द्रोदयोद्दीपितसौम्यतारः।
आसीन्निशीथो जगतः प्रभूतात् अन्धस्य दैवादिव दृष्टिलाभः ॥ 2.69 ॥

विशोधिताद्विष्णुपदात् क्षरन्ती विष्वङ्मुखी सागरवृद्धिहेतोः।
तमोमयीं सूर्यसुतां निगीर्य ज्योत्स्नानदी शोणमपि व्यमुञ्चत् ॥ 2.70 ॥

प्रियामुखैस्तोयमधु प्रदिष्टं पीत्वा नवं प्रीत इवाम्बुराशिः।
समेत्य चन्द्रद्युतिनर्तकीभिः तरङ्गितं ताण्डवमाततान ॥ 2.71 ॥

कलङ्कचित्रीकृतमिन्दुखण्डं तमः समध्यासितसत्त्वकल्पम्।
अशुष्कशैवालमिवाबभासे सिद्धापगासैकतमर्धदृश्यम् ॥ 2.72 ॥

स्वमध्यसम्पन्नविशुद्धधामा श्यामा च सा देवकनन्दिनी च।
तमः क्षिपन्त्यौ जगतां त्रयाणाम् अन्योन्यसंवादमिवान्वभूताम् ॥ 2.73 ॥

शाखावकाशेषु कृतप्रवेशैः चन्द्रातपैराश्रितचारकृत्यैः।
हतावशिष्टानि तमांसि हन्तुं स्थानं तदाक्रान्तममृग्यतेव ॥ 2.74 ॥

पराकृतध्वान्तनिकायपङ्क्तैः पर्याप्ततारागणफेनपुञ्जैः।
अशोभत द्यौरसमायुधस्य यशःप्रवाहैरिव चन्द्रपादैः ॥ 2.75 ॥

ददानया दिक्सरितां प्रसादं प्रसक्तहंसागमया स्वकान्त्या।
अपाकृतध्वान्तघनप्रवृत्त्या शरत्त्विषा चन्द्रिकया चकाशे ॥ 2.76 ॥

कलावता कामविहारनाट्ये कालोचितं कल्पयतेव नर्म।
अमोघमायापलितङ्करण्यः प्रायो दिशां दीधितयः प्रयुक्ताः ॥ 2.77 ॥

कदम्बमालाभिरधीतलास्यः कल्याणसम्भूतिरभूत् प्रजानाम्।
प्रियोदयस्फीतरुचो रजन्याः सन्तोषनिःश्वासनिभः समीरः ॥ 2.78 ॥

प्रायेण हंसैरवधूतसङ्गा चारुस्मिता सम्भृतभृङ्गनादा।
सर्वोपभोग्ये समये प्रसुप्तं कुमुद्वती कोकनदं जहास ॥ 2.79 ॥

कलङ्कलक्षेण समैक्षि काचित् कस्तूरिकापत्रविशेषकान्तिः।
सुधांशुबिम्बव्यपदेशदृश्ये मुग्धे रजन्या मुखपुण्डरीके ॥ 2.80 ॥

तलेष्ववेपन्त महीरुहाणां छायास्तदा मारुतकम्पितानाम्।
शशाङ्कसिंहेन तमोगजानां लूनाकृतीनामिव गात्रखण्डाः ॥ 2.81 ॥

तमस्तरङ्गानवसादयन्त्या समेयुषी चन्द्रिकया महत्या।
श्यामा बभौ सान्द्रनवोत्पलश्रीः सुरस्रवन्त्येव कलिन्दकन्या ॥ 2.82 ॥

स्वविप्रयोगव्यसनान्निपीतं भृङ्गापदेशेन कुमुद्वतीभिः।
सुधाभिराप्लाव्य करस्थिताभिः प्रच्यावयामास विषं सुधांशुः ॥ 2.83 ॥

चकाशिरे पत्रकलासमृद्ध्या व्योमोपमे वारिणि कैरवाणि।
कलङ्कदृश्यभ्रमराणि काले स्वनाथ साधर्म्यमुपागतानि ॥ 2.84 ॥

सरिन्मुखोपाहतमम्बुराशिः पीत्वेव तोयं मधु जातहर्षः।
चकार चन्द्रप्रतियातनानां करग्रहैः कामपि रासलीलाम् ॥ 2.85 ॥

प्रसादभाजोरुभयोरभूताम् उभावनिर्धार्यमिथोविशेषौ ।
नभःस्थले शीतरुचिः सतारे सकैरवे तत्प्रतिमा च तोये ॥ 2.86 ॥

नभस्तुषारांशुमयूखयोगात् तमिस्रया मोक्षमविन्दतेव ।
अतृष्यतः तत्त्वविदो निशायाम् अन्तर्मुखं चित्तमिवात्मयोगात् ॥ 2.87 ॥

सहोदिता चन्द्रमसा बभासे ज्योत्स्ना पयोधेरुपजातरागा ।
तदातने संजननेऽपि शौरेः सहायिनी सागरसम्भवेव ॥ 2.88 ॥

प्रबुद्धताराकुमुदाब्धिचन्द्रे निद्राणनिःशेषजने निशीथे ।
स तादृशो देवपतेः प्रसूतिं पुष्यन् बभौ पुण्यतमो मुहूर्तः ॥ 2.89 ॥

भागेन पूर्वेण तमोमयेन प्रकाशपूर्णेन च पश्चिमेन ।
तदा निशीथः स सतां प्रसृत्यै संसारमुक्तयोरिव सन्धिरासीत् ॥ 2.90 ॥

प्रागेव जातेन सितेन धाम्ना मध्योपलक्ष्येण च माधवेन ।
प्रकामपुण्या वसुदेवपत्न्या सम्पन्नसाम्येव निशा बभासे ॥ 2.91 ॥

सह प्रतिच्छन्दशशाङ्कभेदैः सरस्वतां ताण्डविनस्तरङ्गाः ।
अवेक्ष्य शौरेरवतारवेलां सन्तोषनिघ्ना इव सम्प्रणेदुः ॥ 2.92 ॥

अवादितोदीरितवाद्यघोषं दिशाभिराम्रेडितदिव्यगीतम् ।
सतामुपस्थापितसत्त्वलास्यं सङ्गीतमाङ्गल्यमभूत् तदानीम् ॥ 2.93 ॥

प्रदीपितैः कंसगृहेषु दीपैः तापैश्च भावेषु तपोधनानाम् ।
अलभ्यत क्षिप्रमलब्धभङ्गैः अहेतुनिर्वाणदशानुभूतिः ॥ 2.94 ॥

अजः स्वजन्मार्हतयाऽनुमेने यामष्टमीं यादवभावमिच्छन् ।
द्वितीयया भावितयोगनिद्रा साऽभूत् तदानीं प्रथमा तिथीनाम् ॥ 2.95 ॥

अथ सितरुचिलग्रे सिद्धपञ्चग्रहोच्चे
व्यजनयदनघानां वैजयन्त्यां जयन्त्याम् ।

निखिलभुवनपद्मक्लेशनिद्रापनुत्त्यै
दिनकरमनपायं देवकीपूर्वसन्ध्या ॥ 2.96 ॥

अवतरति मुकुन्दे सम्पदामेककन्दे
सुरभितहरिदन्तां स्वादुमाध्वीकदिग्धाम्।
अभजत वसुदेवस्थानमानन्दनिघ्नैः
अमरमिथुनहस्तैराहितां पुष्पवृष्टिम् ॥ 2.97 ॥

॥ इति श्रीकवितार्किकसिंहस्य सर्वतन्त्रस्वतन्त्रस्य
श्रीमद्वेङ्कटनाथस्य वेदान्ताचार्यस्य कृतिषु
यादवाभ्युदये महाकाव्ये द्वितीयः सर्गः ॥
कवितार्किकसिंहाय कल्याणगुणशालिने।
श्रीमते वेङ्कटेशाय वेदान्तगुरवे नमः ॥